

פחד דוד

פרשת נח

ד' חשוון תשע"ו

788

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

17:49 | 17:36 | 17:46 | 17:31 **הדלקת נרות**

18:45 | 18:43 | 18:44 | 18:42 **מוצאי שבת**

19:23 | 19:20 | 19:19 | 19:22 **רבינו תם**

משכיל לדוד

ההבדל בין אברהם אבינו לנח

ימיו, ורק באופן זה ניתן להגיע לשלמות האמיתית. לעומת זאת את הדרך השנייה והנכונה מצינו אצל אברהם אבינו, אצלו נאמר "לך לך" (בראשית יב, א), שהוא היה נתון כל הזמן בהליכה מתמדת והיה חוצה את הארץ לאורכה ולרוחבה על מנת להפיץ את אור ה' בעולם. וזהו ההבדל העיקרי הנעוץ בין אברהם לנח, שבשלו אברהם זכה לעלות ולהתעלות לפסגות רמות ונישאות, לעומת נח שהדרדר בסוף ימיו עד שכונה "איש האדמה".

וארע עימי, שבאו לפני באותו השבוע שני מקרים של חולים בני אותו הגיל, החולים באותה מחלה, ואף שמם כמעט זהה. ואמרתי לשניהם שעליהם להתחזק בקיום התורה ומצוותיה, מכיוון שרק התורה היא המגינה ומצילה את האדם מגזר הדין, ועומדת לו לזכות ביום פקודה.

למשמע דברי קיבל על עצמו האדם הראשון את כל אשר שמע ללא עוררין, והבטיח לנסות ולהשתדל כמה שיותר, ולעומת זאת האדם השני ניסה להתחמק בטענות ואמתלאות שונות ומשונות. ולאחר זמן התברר שהאדם הראשון נרפא לחלוטין, מבלי שהמחלה תותיר בו שום רושם, ואילו האדם השני שבק חיים לכל חי. ל"ע.

סיפור זה בא לאלפנו בינה, שכאשר הקב"ה רואה מאמץ והשתדלות מצד האדם, הוא מעניק לו סיעתא דשמיא. אף כאשר רוצים לשבת בשלוה מבלי לעשות דבר, אף הקב"ה יושב בשלווה ולא מעניק את ישועתו.

כן הוא הדבר בטיפוס על הר גבוה; אם לא ממשכים להעפיל מעלה, מיד מידרדרים מטה, מכיוון שהמדדון תלול הוא ואינו מאפשר להישאר במקום אחד. ומצינו שהתורה ניתנה לעם ישראל על גבי ההר, ויש בכך סמליות רבה - שבני ישראל ראו את משה רבנו שהיה באותה העת קשיש כבן שמונים, מטפס בהר מספר פעמים, ויורד מן ההר אל העם, למרות הקושי והמאמץ שבדבר, וכל זאת על מנת להעניק מוסר השכל לעם, שיראו את ההתאמצות והיגיעה למען התורה הקדושה ויפנימו זאת בליבם.

מסופר שאמו של הגאון מוילנא זצוק"ל טבעה פעם בנהר ואירע עמה נס וניצלה, והיה הולך רבי חיים מוולאז'ין זיע"א מידי שנה בשנה על גדות הנהר ומברך בכוונה רבה "ברוך שעשה לי נס במקום הזה". שאלוהו תלמידיו; רבינו, וכי לך נעשה נס כאן, הרי לאמו של הגאון נעשה הנס.

ומה השיב להם רבי חיים? "אילו אמו של הגאון הייתה טובעת - לא היה נולד הגאון מוילנא. ואם לא היה נולד הגאון - אף אני לא הייתי מה שאני כיום. ועל כן עלי לברך על עצם הנס שנעשה לאמו של הגאון.

ויש ללמוד מזה מוסר השכל, כיצד חיפש רבי חיים ואלוז'ין זיע"א דרך להתעלות, עד שחש צורך להודות על חיי אם הגאון שניצלו, ובזכות זה זכה ללמוד מפיו הקדוש של הגאון מוילנא תורה ולהתעלות מכך.

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח" (בראשית ו, ט). "ויחל נח איש האדמה ויטע כרם" (בראשית ט, כ)

הנה ממש בפתח הפרשה מובאים דברי שבח על נח, שהיה צדיק תמים וכן התהלך לפני ה', ומשמע מן הפסוקים שנח חיפש לעשות אך ורק את רצון ה' יתברך. ואם כן עולה התמיהה, מדוע מכונה נח לאחר המבול "איש האדמה", הרי זה תואר שיש בו ביזיון ומיעוט ערך לעומת הכינויים בהם כונה בתחילת הפרשה.

השאלה מתעצמת עוד יותר לאור העובדה, שאברהם אבי האומה אינו מכונה בתארי כבוד בתורה, ובכל אופן הוא הולך ומתעצם, עד שזכה שכל עם ישראל יצא ממנו. אם כן, מהו מקור ההבדל בין נח לאברהם, מדוע אברהם נשאר בצדקו ואף יותר, ואילו נח מאבד את מעלתו עד שהוא מכונה בתואר "איש האדמה".

ונראה להשיב על פי דברי דוד המלך לבנו שלמה "וחזקת והיית לאיש" (מלכים א' א, ב), ומהו איש, זה שנאמר עליו "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה" (תהילים, א, א-ב). על מנת להגיע לדרגת 'איש' יש לעמול ולהתייגע ללא סוף, ולחפש כל הזמן חיזוקים בעבודת ה', היכן יש לתקן ולשפר.

קיימות שתי דרכים בעבודת ה': ישנה דרך שהיא טובה אך גם מסוכנת, כפי שמצינו אצל יעקב אבינו שהיה "איש תם יושב אוהלים" (בראשית כה, כז), תם מלשון מת, שהמית עצמו באוהלה של תורה, התורה הייתה בראש מעיניו. ולכן משביקש יעקב לישב בשלווה קפץ עליו רוגזו של יוסף (ב"ר פד, ג), למרות שרק ביקש ולא ישב בשלוה בפועל, תבעו אותו בשמים להוסיף בעמלה של תורה בלי הפסק. ויש רמז לזה שיוסף אילו אותיות להוסיף, ללמדנו שעל יעקב היה להוסיף ולעלות ולא לחפוף במנוחה. וזה אפוא היה גם הכישלון של נח, שרצה לעשות הכל בבחינת "על מי מנוחות ינהלני" (תהילים כג, ב), כפי שמצינו שהוא בנה את התיבה במשך מאה ועשרים שנה (ב"ר ל, ז) ולא נזדרז בעשייתה, ואף שמו מורה על מהותו - נח, מלשון מנוחה.

רואים אצל שמואל הנביא שכל ימיו כיתת רגליו מעיר לעיר (במד"ר יח, י), על מנת להפיץ את התורה הקדושה, ונחשב בכתובים לצדיק, אך בניו שהנהיגו את העם אחריו כבר אינם מכונים צדיקים כאביהם. וכל כך למה, מכיוון שהם לא הלכו בדרך אביהם (שמואל א ח, ג), התעצלו לעבור מעיר לעיר, ובחרו לשבת במקום אחד. ובישיבה זו העניקו תחושה לעם "הרוצה את הרב יבוא אליו".

ומכאן אנו לומדים לקח מוסרי שהרוצה ללמוד וללמד תורה מתוך מנוחה ושלווה, אין מכך קורת רוח בשמים, משום שרצונו של ה' יתברך שהאדם יהיה עמל ויגע כל

הילולא דצדיקיא

- ד - רבי אליהו שרים
- ה - רבי משה בירדוגו
- ו - רבי יהודה החסיד
- ז - רבי מאיר שפירא מלובלין
- ח - רבי נחום מהורדנא
- ט - רבינו אשר בן יחיאל (הרא"ש)
- י. רבי רפאל אהרון בן שמעון מח"ס 'נהר מצרים'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

שבע ביום הללתיך

אדון סיבוני הי"ו ואדון ביטון הי"ו הינם שותפים לעסקים.

יהודים אלו נוהגים מידי שנה לערוך הילולא לכבוד הצדיק רבי דוד משה זיע"א שהיה שד"ר (שלוח דרבנן) מעיר הקודש ירושלים, ולאחר פטירתו נקבר במרוקו. צדיק זה היה ידוע כמקובל אלוקי ומלומד בניסים, ואלפי אנשים עולים להשתטח על קברו מידי שנה.

כאשר הגיעו מר סיבוני ומר ביטון באחת השנים להזמיני הילולת הצדיק שנערכה בפריז, ניגש אלי אדון סיבוני וסיפר לי כי תקופה קצרה קודם לכן הוא היה מעורב בתאונת דרכים קשה שבה התנגשה מכוניתו במשאית גדולה. מכוניתו התרסקה לגמרי ורק לאחר מאמצים מרובים הצליחו בניסי ניסים לחלץ אותו מתוכה, והציצית שלבש היא זו שהצילה אותו ממלכודת המוות.

עוד הוסיף מר סיבוני ופירט שבשעת התאונה הוא חש כיצד הציצית שעלגופו מקיפה את ראשו, ולאחר שהצליחו לחלצו מן הרכב המרוסק, אמרו לו המחלצים: "הבגד הזה הציל אותך ממוות בטוח כשהגן על ראשך!"

עובדה זו הייתה מפליאה מאד ולא מובנת גם למחלצים, שהרי כיצד יכולה פיסת בד להגן על אדם מריסוק איברים וודאי?

כששמעתי את סיפורו של מר סיבוני אמרתי לו: "הן דברים אלו כבר למדו חז"ל (מנחות מג, ב) ממילותיו הקדושות של

דוד המלך: "שבע ביום הללתיך" (תהילים קיט, קסד). שבזכות שבע מצוות האדם זוכה לשמירה ולהגנה. ואלו הן: ארבע ציציות, תפילין של ראש, תפילין של יד ומזוזה. מצוות אלו בכוחן להגן על האדם ולשמור אותו מכל רע. ומסיבה זו זכית שדווקא הציצית שלגופך היא זו שעמדה להצלתך ממוות".

מתיר אסורים

באחת הפעמים שבהן ביקרתי במקסיקו שבאמריקה, ערכנו שבת של התעלות ליהודי המקום, ובסייעתא דשמיא זכינו באותה השבת להתרוממות עצומה ולתוספת קדושה והתעלות לכלל המשתתפים.

במהלך השבת, כאשר הבחנתי שהקהל שרוי בשמחה גדולה, הוצאתי חבילת ציציות - טליתות קטנים, וקראתי: "מי שיניח עליו טלית קטן יזכה לברכה והצלחה".

האמת היא שחשבתי שמתוך כל היהודים הרבים שבמקום, רק יהודי אחד או שניים יקומו ויקבלו על עצמם את מצות הציצית. אך מה מאד הופתעתי לגלות שיהודים רבים קמו על רגליהם וביקשו לקבל ציצית.

ברגע אחד נעלמו כל הציציות שהבאתי, ואני ברכתי את הקהל הקדוש שבזכות מצוה יקרה זו ימלא הקב"ה את כל משאלות ליבם לטובה ולברכה.

מספר ימים לאחר מכן, התקשר אלי רבי חיים קורסון שליט"א ואמר לי בהתרגשות: "כבוד הרב, נס עצום אירע בזכות הציציות שחילקת במקסיקו".

וכך סיפר: "אשתו של חברי הטוב, מְרַצָה את עונשה בבית הסוהר בעוון העלמת מס, ועוד נכוננו לה שנות מאסר רבות בגין כל המיוחס לה. בשל כך, הצעתי לחברי שיקבל על עצמו את מצות הציצית, כדי שזכות המצוה תעמוד לאשתו להוציאה מבית הסוהר. ואף נתתי בידו את אחת מאותן ציציות שכבוד הרב חילק בשבת, בהיותו במקסיקו.

בתחילה חברי סירב לקבל על עצמו ללבוש את הציצית, אולם אני לחצתי עליו והסברתי לו שציצית זו מבורכת בברכת הרב, וברכת הצדיק אינה שבה ריקם. לבסוף התרצה ידידי וקיבל על עצמו ללבוש את הציצית, ונשא תפילה שבזכות קבלת עול מצות הנחת הציצית על גופו, הקב"ה ירחם על אשתו ויושיע אותה מצרתה.

ואכן, הלא יאומן התרחש.

לפתע פתאום התקשר אלי עורך הדין של אשתו ואמר שנראה לו שכעת דעתו של השופט היא לטובת האישה, שכן הוא רוצה לשחרר אותה מיד. אין הוא מבין כלל מה עלה במחשבתו של השופט, אך השופט העביר לו מסר דחוף כי הוא משחרר את האישה מיד ממאסר, למרות כל העבירות הפליליות אשר יוחסו לה.

שמחה גדולה הייתה בביתו של ידידי כשבני המשפחה שמעו את הבשורה המרנינה, והם הודו לה על הנס הגדול שנעשה להם".

כך סיפר רבי חיים קורסון שליט"א.

אין ספק שזכות מצות הציצית שהיהודי קיבל על עצמו, היא שעמדה להצלתה של אשתו, ומרגע שהוא התרצה להניח על גופו את הציצית הקדושה - הקב"ה נהג עימו לפנים משורת הדין ואשתו זכתה לצאת ממאסרה.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

מנהג ישראל כשנועלים מנעלים, נועלים נעל ימין תחילה ואחר כך של שמאל. וכשקושרים המנעלים, קושרים של שמאל תחילה ואחר כך של ימין.

והטעם לכך שכבר מצאנו בתורה שהחשיבה את הימין, והתורה ניתנה בימין. ולגבי קשירה, מצאנו חשיבות לשמאל, בהנחת התפילין שקושרים ביד שמאל.

וכשחולצין המנעלים, מתחילים בשמאל, שבוה יש חשיבות לרגל ימין שלא תהיה יחפה עד שיחלוץ את נעל שמאל.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני עקרה לא ילדה". (ישעיה נ"ד)

הקשר לפרשה:

בנבואת ישעיה מוזכר ענין המבול שנשבע הקב"ה שלא יביא עוד מבול לעולם: "כי מי נח זאת לי". והוא הנושא המרכזי בפרשת נח.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

הלשנה תחת הלשנה

אדם שהזיקו לו בעסקיו על ידי הלשנה וכדומה, ויש לו 'דברים הניכרים' שפלוגי עשה כן, אסור לו לחזור ולהלשין על אותו פלוני. אמנם אם ראה בעצמו שהלה הלשין עליו, ובכך שיחזור וילשין עליו תהיה לו תועלת שהלה יפסיק להלשין עליו, ואין לו דרך אחרת להפסיק את הלשנותיו, מותר. אך אינו יכול לסמוך בכך על דברים הניכרים, וכל שכן שלא יסמוך בזה על אחרים.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

האדם ניחן בכוחות רבים לעבודת השי"ת

"וישלח את העורב ויצא ושוב עד יבושת המים

מעל הארץ" (בראשית ח, ז).

יסוד גדול יש לנו ללמוד ממעשה העורב עם נח, הנה כתוב במדרש ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את החלון וישלח את העורב וכו' והעורב לא רצה ללכת, אמר לו נח, מה צורך לעולם בך הרי אינך ראוי לאכילה אינך ראוי לקרבן ולכן לך לשליחותך או תאבד מחוץ לתיבה ולא רצה נח לקבלו חזרה לתיבה. אמר לו הקב"ה לנח קבל אותו שוב, כיון שהעולם צריך לו לעתיד לבוא כשאלוהיה יהיה במערה ויזדקקו לעזרתו של העורב (ילקוט שמעוני בראשית ח רמז נח), ואכן הכניסו נח שוב לתיבה.

ומתפלא אני על מאמר זה, וכן הקשה האדמו"ר מצאנז זצוק"ל; למה החזירו הקב"ה לעורב, למה לא אמר לו לך גם עכשיו לשליחות זו?!

אלא ביאור העניין משום שידוע שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות (בר" נ, ב) - וכל זה במלאך, אבל בן אדם אינו כך, אלא יכול האדם להיות עטור בתפילין ויחד עם זה ללבוש טלית, ללמוד תורה ולקיים הרבה מצוות יחד. ולמה, משום שהקב"ה ברא את האדם באופן כזה שיש לו כוחות אדירים ויכול הוא לעשות מצוות רבות יחד, כגון אדם הלומד תורה, אמנם הצופה מן הצד חושב שהאדם שמולו לומד תורה, ואינו יודע שאדם זה יש לו זכות ושותפות בקיומם של אלפי מצוות שהרי בזכותו העולם קיים שנאמר "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת" (ירמיה לג, כה), אם כן בזכות לימודו הוא מקיים את כל העולמות, וכל מי שחי באותו זמן מתקיים בזכותו.

וזה אמר הקב"ה לנח, קבל את העורב כיוון שאינו בן אדם והוא אינו מיועד להרבה שליחויות ודי לנו במה שהוא יעשה שליחותו בזמן אליהו הנביא ואין צורך שיעשה גם כעת, אין מה לתבוע את העורב במה שמסרב ללכת כיוון שאינו צריך לעשות יותר משליחותו.

וזה יסוד גדול לנו, שאנו בני אדם צריכים תמיד לדעת שיש לנו כוחות רבים ויכולים אפילו לקיים את העולם כולו בכוחנו ואם כן כמה עלינו להיזהר בלימוד תורתנו ולהעריכה באופן הנכון.

וזה כלל גדול שידע האדם שהוא חייב להשתמש בכוחותיו ולא להזניחם, ותמיד יתבונן האדם במה שיש לו ובמה שקורה איתו כדי להבין את תביעות הקב"ה ממנו ולדעת להכיר את כוחותיו. כמו שרואים באנשי דור המבול שנענשו באש ומים וזה היה משום שהם פגמו בגופם וידוע שהגוף מורכב ממים וחום, וכיוון שפגמו בזה העניש אותם הקב"ה בעונש כזה. ועל ידי שהאדם רואה זאת עליו להתעורר לחזק את מעשיו ולתקנם, ואם רואה האדם שיש בו כוח מסוים הוא חייב לפתח אותו ולהוסיף עליו.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

זכירה ורחמים

"ויזכור א-להים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה".

בא וראה מידותיו של הקדוש ברוך הוא ורחמיו: אדם נכנס לספינה, עמד עליו סער גדול, אם יש עמו בהמה וכלים משליכן בים. אבל הבורא ברוך הוא - כשם שרחמיו על האדם כך רחמיו על הבהמה, דכתיב "ויזכור א-להים את נח ואת כל החיה" וגו'. ("מדרש ילמדנו")

כאסיר בתיבה

"צא מן התיבה". (בראשית ח, טז)

זה שאמר הכתוב "הוציאה ממסגר נפשי יהודות את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמול עלי" (תהלים קמב).

"הוציאה ממסגר נפשי" - שהיה נח סגור בתיבה. אמר רבי לוי: כל אותן י"ב חדש לא טעם טעם שינה לא נח ולא בנוי, שהיו זקוקין לזון את הבהמה ואת החיה ואת העופות. רבי עקיבא אומר: אפילו שבישתין לפילין וזכוכית לנעמיות הכניסו בידן לזון אותן. יש בהמה שאוכלת לבי' שעות בלילה ויש אוכלת לשלשה.

תדע לך שלא טעמו טעם שינה, דאמר רבי יוחנן בשם ר"א ברבי יוסי הגלילי; פעם אחד שהה נח לזון את הארץ, הכישו הארץ ויצא צולע. שנאמר "וישאר אך נח". אך, שלא היה שלם ולא היה כשר להקריב קרבן והקריב שם בנו תחתיו. ("מדרש תנחומא")

נכנס יין יצא קוף

"ויחל נח איש האדמה ויטע כרם". (בראשית ט, כ)

כיון שזקק לאדמה נעשה חולין.

אמרו חז"ל: כשבא נח לטעם כרם, בא שטן ועמד לפניו. אמר לו מה אתה נוטע? אמר לו כרם. אמר לו מה טיבו? פירותיו מתוקים בין לחים בין יבשים ועושים מהן יין המשמח לבבות, דכתיב "ויין ישמח לבב אנוש" (תהלים קד). אמר לו שטן בא ונשתתף שנינו בכרם זה. אמר לו לחיי. מה עשה שטן? הביא **כבש** והרגו תחת הגפן, אחר כך הביא **ארי** והרגו, ואחר כך הביא **חזיר** והרגו, ואחר כך הביא **קוף** והרגו תחת הכרם, והטיפו דמן באותו הכרם והשקוהו מדמיהן.

רמז לו שקודם שישתה אדם מן היין הרי הוא **תם** ככבש - זו שאינה יודעת כלום, וכרחל לפני גוזיה נאלמה. שתה כהוגן, הרי הוא **גיבור** כארי ואומר אין כמותו בעולם. כיון ששתה יותר מדאי, נעשה כחזיר **מתלכלך** במי רגלים ובדבר אחר. נשתכר, נעשה כקוף עומד ומרקד ומשחק ומוציא לפני הכל **נבלות הפה** ואינו יודע מה יעשה. וכל זה אירע לנח הצדיק. מה נח הצדיק שהקב"ה פירש שבחו כן - שאר בני אדם על אחת כמהו! ("מדרש תנחומא")

כופרים בטובה

"ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ". (בראשית ו, ז)

תנו רבנן; דור המבול לא נתגאו אלא בשביל **טובה** שהשפיע להן הקב"ה. אמרו; כלום אנו צריכין אלא לטיפה של גשמים? יש לנו נהרות ומעינות שאנו מסתפקין מהן. אמר הקב"ה; בטובה שהשפיעתי להם כמעיסין אותי? בה אני דן אותן! שנאמר "ואני הנני מביא את המבול מים". אמר ר' יוחנן דור המבול ברבה קלקלו. "וירא ה' כי רבה רעת האדם", ברבה דגונו "כל מעינות תהום רבה". ("ילקוט שמעוני")

ברח וניצל

"מן הארץ ההוא יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחבת עיר ואת כלח".

(בראשית י, יא)

ארבעה חסידים היו שם בדור הפלגה: שם, ועבר, ונח, ואברהם. שם ועבר ואברהם הטמינו עצמן. אשור פירש מהם, שנאמר "מן הארץ ההיא יצא אשור", אל תקרי מן הארץ ההיא אלא מן העצה ההיא. הלך ובנה נינוה, לפיכך חמל עליו בימי יונה ולא הפכה. אבל נח עמד ומסר עצמו על קדושת השם והיה מוחה בהם, ולא קבלו ממנו. ("מדרש ילמדנו")

פרקים במסכת חינוך הבנים

פלגי מים

ביריעה הקודמת פתחנו בדברי קדשו המאירים של מו"ר שליט"א, בדרך עבודת הקודש של חינוך הבנים, ותמצית דבריו נסבו על החובה להיצמד לחינוך יהודי שורשי בדרך התורה מבלי שום פשרה. בחינוך אין פשרות, כי גם טיפה קטנה של רעל מזיקה היזק נפשי עצום! אכן לא רק כלפי זאת אמורים דברינו, כי לא רק בענין זה של מוסדות החינוך אל לו לאב להתפשר על חינוכו של ילדיו, אלא גם בדברים אחרים, הנוגעים לכל אחד ואחד, וענינם החינוך בבית, במעשים שבכל יום.

ולדוגמא, כשחפצים אנו לחנך ילד לקיום מצוות והימנעות מעבירות, אין אנו מאריכים בהסברים, אלא אומרים לו כיצורה כזאת היא התנהגות טובה, לברך יפה – ללמוד יפה, וצורה אחרת היא דרך לא טובה. ואזי, מיד, כך היא דרך העולם חפץ הוא להיות "ילד טוב", לקבל אותות הערכה מהוריו ומשפחתו, ולהתרחק מהרע, אשר יגרום לו לעגמת נפש וגערות.

והנה כמה רב הוא האושר הנסוך על פניו של ילד, אשר בא מבית הספר ואביו או אמו רואים שהוא קבל פרס על הצטיינות, פרס על היותו "ילד טוב".

כך והרבה למעלה מזה, צריך להיות, כאשר רואים ההורים את ילדם, לומד טוב, מתפלל טוב, מברך

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

רבי פנחס עמוס סיפר על רוח הקודש ששרתה אצל כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א:

באותה תקופה היה מקובל במרוקו, שהנשים היו מכינות בעצמן את השמרים לאפיית לחם. והנה שנה אחת הופיעו בשוק שמרים כימיים (שלא נעשו על ידי הנשים), סבו של ר' פנחס עמוס שהיה מקפיד ומחמיר גדול בעניני כשרות, סירב בכל תוקף לאכול מן הלחם שנעשה על ידי השמרים הללו.

הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, שהכיר אותו היטב, נתוודע לדבר ברוח קדשו, והגיע אליו לביקור. ואז, בשיחה שהתנהלה ביניהם, נודע לצדיק רבי חיים זיע"א כי בעל הבית מסרב לאכול מהלחם המכיל בתוכו את השמרים הללו.

רבי חיים זיע"א פנה אליו ואמר לו: "השמרים הללו הותרו על ידי ועד הכשרות של הקהילה, אנא ממך אל תגרום לפילוג בתוך הקהילה".

סבו של ר' פנחס עמוס, שסמך בכל עניניו על הצדיק רבי חיים זיע"א, הסכים לדבריו, ומאותו יום הסכים לאכול לחם שנעשה על ידי השמרים הכימיים.

ועל כך אפשר להוסיף, כי הדברים הללו כתובים בתורה, שיש לשמוע בקול דברי חכמים, כמו שנאמר "ושמרת לעשות ככל אשר יורוך... לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל". ואם ח"ו האדם יהרהר אחרי דברי הרבנים אין לדבר סוף. משום כן הורה הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א לשמוע בקול דברי החכמים המתירים, ואין צורך להחמיר בזה.

ממעשה זה אנו רואים, עד כמה התרחק הצדיק זיע"א מן המחלוקת בין העם לבין הרבנים שהיו בזמנו.

ספרים נפלאים, קדושים וטהורים שנתנו לנו. ובכאן נביא קצת טעימה מהם.

"חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה", כך כותב לנו שלמה המלך בספרו, ספר משלי (כב, ו).

הנה אם נשאל אב איזה חינוך מחפש לבנו, כמה זמן חפץ הוא שהחינוך שמקבל הוא בבית ספרו, בחיידו, בתלמוד תורה אשר לו, אין ספק שכולם כאחד יענו כי מחפשים הם חינוך 'לחיים', היינו חינוך כזה שהשפעתו לא תפוג לעולם. ועל אותם שמבקשים חינוך כזה נאמרו דברי שלמה – "גם כי יזקין לא יסור ממנה". אכן על איזה חינוך קרא שלמה דבר זה – "חנוך לנער על פי דרכו".

ומהו נקרא "על פי דרכו", נאמרו בכך פשטים רבים. וכך כותב המלבי"ם בביאורו שם, "חנוך לנער על פי דרכו, מצוה ב' דברים:

א' שיחנכו את הנער, והוא שירגילנו מנעוריו אל השלמות, אם בדעות, אם במעשים ובמדות, כי ההרגל שיורגל בנעוריו, יעשו בו חיקוי עצום ורושם שמור בנפש, לא יסור גם לעת זקנה, לא כן החינוך שיתחנך בגדלותו, אין החיקוי קבוע בנפש, וימוש ממנו לעת זקנתו.

ב' מצוה שיהיה החינוך על פי דרכו, כי כל אדם מסוגל מטבעו לענין אחר, בין בדעות יש שמוחם חד, ויש ששכלם ישר בלתי מחודד, וצריך ללמדם כפי ההכנה שנמצא בו. ובין במעשים, יש שמוכן לאומנות מיוחד, ולמדה מיוחדת, ויקבל אותה בקל, וזה יוכר בהנער לפי התשוקה, ולפי מה שמשתדל בעצמו, באיזה דבר מיוחד, צריך לחנכו לפי דרכו ולפי הרושמים שיש בו אל מה שהוא מוכן אליה, שאז לא יסור ממנה גם כי יזקין, לא כן אם יחנכהו אל מה שהוא זולת טבעו".